

**Planul de contingență al
Republicii Moldova pentru
dermatoza nodulară contagioasă
(virotică) a bovinelor
(Lumpy Skin Disease)**

Ediția I

2019

CUPRINSUL

CAPITOLUL I: PREVEDERI GENERALE

CAPITOLUL II: INTRODUCERE

CAPITOLUL III: PREVEDERI NORMATIVE

CAPITOLUL IV: COSTURILE COMBATERII BOLII

CAPITOLUL V: LANȚUL DE COMANDĂ

CAPITOLUL VI: CENTRUL NAȚIONAL DE COMBATERE A BOLILOR (CNCB)

CAPITOLUL VII: CENTRUL LOCAL DE COMBATERE A BOLILOR (CLCB)

CAPITOLUL VIII: COOPERAREA ÎNTRE CNCB, CLCB ȘI ALTE AUTORITĂȚI

CAPITOLUL IX: GRUPUL NATIONAL DE EXPERTI (GNE) PENTRU DERMATOZA NODULARĂ VIROTICĂ (DNV)

CAPITOLUL X: RESURSE

CAPITOLUL XI: DIAGNOSTICUL DE LABORATOR

CAPITOLUL XII: VACCINAREA DE URGENȚĂ ÎMPOTRIVA DERMATOZEI NODULARE CONTAGIOASE

CAPITOLUL XIII: PROGRAME DE INSTRUIRE A PERSONALULUI

CAPITOLUL XIV: PROGRAME DE INFORMARE ȘI DE CONȘTIENTIZARE A POPULAȚIEI

CAPITOLUL XV PLANUL DE ACȚIUNE PRIVIND INTERVENȚIA ÎN FOCAR ȘI DEPOPULAREA EXPLOATAȚIILOR

ANEXE:

Anexa 1: Diagrama Lanțului de Comandă

Anexa 2: Diagrama Centrului Național de Combatere a Bolii

Anexa 3: Diagrama Centrului Local de Combatere a Bolii

Anexa 4: Lista UOL din CLCB

ABREVIERI:
(Abbreviations)

RM: Republica Moldova

ANSA: Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor

STSA: Subdiviziunea teritorială pentru siguranța alimentelor

CSE: Comisia pentru Situații Excepționale

MADRM: Ministerul Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului

MAI: Ministerul Afacerilor Interne

DSBA: Direcția sănătate și bunăstare animală

LNR: Laboratorul Național de Referință

I.P. CRDV: I.P. Centrul Republican de Diagnostic Veterinar

LDSA: Laboratorul de Diagnostic Sănătate Animală

DNV: Dermatoza Nodulară Contagioasă (virotică) - Lumpy skin disease

APL: Autoritatea publică locală

CAER: Comisia Antiepidemiologică Excepțională Republicană

UE: Uniunea Europeană

CNCB: Centrul Național de Combatere al Bolilor

CLCB: Centrul Local de Combatere al Bolilor

GNE: Grupul Național de Experți

UCD: Unitatea Centrală de Decizie

UOC: Unitatea Operațională Centrală

UCS: Unitatea Centrală de Sprijin

ULD: Unitatea Locală de Decizie

UOL: Unitatea Operațională Locală

ULS: Unitatea Locală de Sprijin

OIE: Organizația Mondială pentru Sănătate Animală

FVO: ([Food and Veterinary Office](#)) - Oficiul Alimentar și Veterinar (OAV) din cadrul Direcției generale Sănătate și Consumatori a Comisiei Europene

CAPITOLUL I

PREVEDERI GENERALE

1.1. Obiective

Acest plan de contingență stabilește cadrul legal în care se va interveni pentru controlul și combaterea bolii dermatoza nodulară contagioasă (virotică) în Republica Moldova. El descrie structurile strategice, tactice și de comandă, care vor interveni atât în cazurile de suspiciune, cât și în cele de confirmare a unui caz de boală la biogulate.

Pentru buna îndeplinire a prevederilor acestui plan, trebuie să existe acces la dotări, echipamente, antiseptice și dezinfectante, produse biologice, personal și la alte materiale corespunzătoare necesare pentru eradicarea rapidă și eficientă a focarului de boală. Prezentul Plan a fost elaborat pentru a îndeplini cerințele stipulate de HG nr. 1374 din 20.12.2016 pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind stabilirea măsurilor generale de combatere a unor boli la animale și măsurilor specifice referitoare la boala veziculoasă a porcului cu modificările și completările ulterioare (în continuare *Norma sanitar - veterinară*). Publicat: 22.12.2016 în Monitorul Oficial Nr. 452 art Nr : 1426a, ce transpune Directiva 92/119/CEE a Consiliului din 17 decembrie 1992 de stabilire a măsurilor comunitare generale de combatere a unor boli ale animalelor, precum și a măsurilor specifice referitoare la boala veziculoasă a porcului, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) seria L 62 din 15 martie 1993.

Procedurile detaliate care vor fi adoptate de către serviciile veterinare, personalul din teritoriu și de CLCB în eventualitatea unui focar de boală menționată prin HG nr. 1374 din 20.12.2016 sunt stabilite în Manualul operațional care face parte din prezentul Plan de contingență.

Primul obiectiv al Guvernului în gestionarea focarelor de boală de orice natură îl constituie restaurarea statutului de indemnitate al R. Moldova cât mai rapid posibil, scop în care autoritățile moldovenești vor căuta să:

- limiteze la minimum numărul animalelor care trebuie ucise ca urmare a evoluției bolii și să asigure că uciderea acestora va avea loc în condiții corespunzătoare de bunăstare;
- protejeze sănătatea publică;
- afecteze la modul minimal industria alimentară, turismul, agricultura, comunitățile rurale și economia, în general;
- minimalizeze distrugerile asupra mediului;
- minimalizeze costurile combaterii focarelor de boală.

Planul de contingență pentru DNV va fi revizuit și îmbunătățit ori de câte ori este necesar, cel puțin o dată la fiecare 5 ani. El va fi completat cu proceduri detaliate și instrucțiuni inserate în Manualul operațional.

1.2. Definiții

În sensul prezentului Plan, definițiile de termeni folosiți sânt stipulați la cap. I, pct.2 din *Norma sanitar – veterinară*.

CAPITOLUL II INTRODUCERE

2.1. Date generale privind recunoașterea bolii DNV

Răspândire, etiologie și căi de transmitere. Dermatoza nodulară virotică (Lumpy Skin Disease) este o boală virală specifică bovinelor și bubalinelor, cu un impact important asupra efectivelor de bovine, caracterizată prin evoluție rapidă și pierderi severe în efectivele infectate, mai ales la cele tinere, respectiv la animalele fără imunitate. Boala cauzează pierderi importante datorită restricțiilor care trebuie impuse mișcării și comerțului cu animale vii sau cu produsele provenite de la acestea. Boala este endemică în multe țări africane și asiatice, precum și în Orientul Mijlociu. Boala nu a evoluat niciodată în Europa până în anul 2014, când prezența vectorului a fost confirmată în Insula Cipru, în partea de N-E care nu se află sub control guvernamental, iar în august 2015, ea a fost confirmată și în Grecia, la granița cu Bulgaria și Turcia. În 2016 boala a fost confirmată în Federația Rusia, Georgia, Bulgaria, Albania, Muntenegru, Serbia, Macedonia, în anul 2017 în Federația Rusia, Grecia, Macedonia, iar în 2018 a fost notificată la OIE în Federația Rusă și Georgia. Boala poate fi introdusă într-un teritoriu indemn prin vehicularea vectorilor din teritoriile infectate spre cele indemne de către vânt, prin introducerea vectorilor odată cu transporturile de animale, prin introducerile ilegale de animale infectate, prin personalul care a lucrat în ferme infectate și care a avut contact cu animale bolnave, prin furaje contaminate etc.

Există mai multe tulpini de virusuri din genul *Capripox* (CaPV) care sunt responsabile pentru determinarea apariției bolii, ele făcând parte din familia *Poxviridae*, înrudite cu virusul variolei ovine și caprine. Tulpinile care afectează bovinele și bubalinele nu infectează și nu se transmit la ovine și caprine. CaPV nu sunt considerate a fi agenți zoonotici.

În mod obișnuit, virusul este transmis în mod mecanic, prin vectori hematofagi (țânțari, muște și căpușe), dar poate fi transmis și prin contactul direct cu animalele infectate prin leziuni ale pielii, salivă, scurgeri nazale, lapte sau material seminal, sau chiar indirect, cu apa și furajele contaminate. Tot în mod mecanic, virusul mai poate fi transmis iatrogenic.

Formele de evoluție a bolii pot varia de la medii spre severe, animalele tinere fiind afectate mai grav. Perioada de incubație a virusului este de 4-5 zile. Importanța diferiților vectori mecanici în transmiterea DNV poate varia, în funcție de regiunea geografică, de mediul, temperatura, umiditatea și abundența vectorilor.

Virusul DNV poate fi detectat în secrețiile animale (de exemplu în cele oculare și în secrețiile nazale), până la cel puțin 15 zile după infecție. Dacă animalele sunt protejate de lumina soarelui, virusul poate supraviețui în cruste și în mediu, până la șase luni, iar în pieile uscate de animale infectate, până la 18 zile.

Semnele clinice se exprimă prin febră și prin dermatită nodulară generalizată, nodulii putând fi observați pe corp, inclusiv bot, nări, cap, gât, spate, picioare, scrot, perineu, uger, coadă, pleoape și la nivelul mucoaselor nazală și bucală. Aceși noduli pot exprima scurgeri de lichid și pot avea un centru ulcerat. Nodulii se pot dezvolta și intern, în tractul gastro-intestinal, în special în *abomasums* (*cheagul*), precum și în trahee și plămâni, ducând la apariția pneumoniilor primare și secundare.

Uneori, animalele afectate pot muri.

Animalele afectate pot exprima șchiopături, determinate de inflamații ale tendoanelor sau de infecții bacteriene secundare, precum și edeme severe ale pielii și subcutanate și ale picioarelor. Boala mai poate determina mastite și leziuni permanente ale sfârcurilor glandelor mamare, precum și avort, infecții intrauterine, sterilitate temporară sau permanentă atât la tauri cât și la vaci.

Deși toate bovinele se pot infecta, există dovezi acceptate științific că doar aproximativ jumătate din animale infectate dezvoltă leziuni ale pielii generalizate; cu toate acestea, toate animalele infectate pot transmite virusul, de aceea este necesar și diagnosticul în laborator, acolo unde suspiciunea este fondată.

Diagnosticul clinic. Un diagnostic prezumtiv al bolii se poate face pe baza semnelor clinice specificate anterior, caracteristice DNV. Cu toate acestea, pot exista și forme de boală ușoare sau asimptomatice, dificil de diagnosticat, care necesită diagnostic de laborator.

Diagnosticul de laborator. Confirmarea rapidă de laborator a infecției cu virusul DNV se realizează în corelație cu istoricul bolii și potrivit cu infecția generalizată și semnele anatomoclinice, utilizând RT-PCR sau PCR convențional care sunt cele mai sensibile și specifice metode pentru diagnosticul bolii. Pentru identificarea rapidă a virusului se poate utiliza și microscopul electronic de transmisie (tehnica de colorație negativă). De asemenea se poate utiliza metoda histologică care evidențiază incluziile intracitoplasmice specifice poxvirusurilor prin colorarea cu hematoxină-eozină. Virusurile pot fi identificate și prin izolare pe linii celulare, dar necesită peste 30 zile pentru multiplicare (cel puțin două pasaje) și identificare prin testul de seroneutralizare. Anticorpilor anti – capripoxvirus pot fi detectați folosind testul de virus neutralizare. Până în prezent, nu există un test ELISA eficient care să se utilizeze la scară largă pentru diagnosticul DNV.

Diagnosticul de laborator poate fi efectuat în IP CRDV.

Probele destinate examenelor de laborator trebuie să fie reprezentate în special din biopsii ale nodulilor cutanați, sânge, tampoane nazale, bucale și oculare, colectate de la animalele în viață, și de porțiuni de piele cu nodulii, fragmente de pulmon, splină și/sau limfonoduri colectate de la animalele moarte.

Probele destinate izolării virusului, detecției de genom viral, examenului prin microscopie electronică și examenului histologic trebuie să fie colectate în perioada viremică sau în primele 4 - 7 zile de la apariția semnelor clinice, înainte de apariția anticorpilor neutralizanți. Probele de sânge destinate detecției de genom viral pot fi prelevate chiar și în perioada când anticorpilor sunt prezenți.

Probele destinate examenului histologic vor include țesut cu leziuni și fragmente de țesut neafectat, prelevat din zona adiacentă leziunii. Probele astfel recoltate se introduc în cel mai scurt timp într-o soluție de lichid fixator (formol 10%).

Probele de sânge recoltate pe anticoagulant trebuie introduse imediat la refrigerare și procesate cât mai curând posibil. În practică, ele pot fi menținute pentru două zile la temperatura de aproximativ 4°C, înainte de procesare, dar nu trebuie congelate și nici ținute la temperatură ambientală.

Probele de țesut trebuie păstrate la o temperatură de aproximativ 4°C, pe gheață. În cazul în care de la prelevare până la expediere către laborator trec mai mult de două zile, probele vor fi menținute la aproximativ - 80°C, înainte de a fi expediate. Probele de țesut nu trebuie congelate la -20°C. Dacă este necesară transportarea la distanțe mari fără refrigerare, mediul trebuie să conțină 10% glicerol; probele trebuie să fie de mărime suficientă, astfel încât mediul de transportare să nu penetreze partea centrală a materialului biopsic care va fi folosit pentru izolarea virusului. Pentru examen electrono-microscopic probele nu se congelează, ci se trimit imediat la laborator, în ziua prelevării, la temperatura de aproximativ 4°C.

Diagnosticul diferențial. Se face față de leziunile cutanate produse de pseudo DNV (virusul herpetic-2 bovine, BHV-2), dermatita nodulară bovină care este o boală bacteriană, înțepăturile de insecte cu exprimare clinică, infecțiile cu Demodex, oncocercoza, hipodermoza, besnoitioza (globidioza taurilor), reacții de hipersensibilitate, bluetongue, variola bovină și dermatofiloza. În general, infecția cu BHV-2 provoacă leziuni ale pielii mai superficiale, are un curs de evoluție mai scurt și este o boala mai ușoară decât DNV.

În unele cazuri, boala poate fi confundată cu diareea virală / boala mucoaselor la bovine, febra catarală malignă bovină, febra aftoasă.

2.2. Etapele sistemului de alertă

Această secțiune stabilește mecanismul efectiv de alertare în vigoare, având în vedere gravitatea bolii, pentru a da asigurări că răspunsul la un focar de boală DNV poate fi implementat într-o manieră coordonată și eficientă. Diagrama următoare furnizează o vedere generală asupra pașilor ce trebuie urmați în investigațiile în urma suspiciunii de boală și a acțiunilor ce trebuie întreprinse, dacă boala este confirmată.

După confirmarea bolii, diferite structuri și grupuri sunt stabilite în așa fel încât să sprijine intervenția pentru aplicarea măsurilor de control.

Manualul operațional cuprinde procedurile necesare, pentru a avea certitudinea că organizațiile și oamenii cu responsabilități notifică suspiciunea sau apariția bolii și au instrucțiuni detaliate privind rolul lor în operațiunile de control al bolii.

Pentru un răspuns eficient în intervenția la aceste boli, se va adopta un sistem de alertă standard, pe culori, după cum urmează:

- **CULOAREA GALBENĂ:** când riscul de boală este mai mare decât obișnuit; de exemplu, boala poate fi suspectată sau confirmată în vecinătatea RM.
- **CULOAREA PORTOCALIE:** când, în urma întocmirii anchetei epidemiologice, există o suspiciune cu semne clinice privind prezența bolii într-o incintă. S-au recoltat probe și s-au trimis spre analiză la IP CRDV.
- **CULOAREA ROȘIE:** când boala a fost deja confirmată.

CAPITOLUL III PREVEDERI NORMATIVE

Baza normativă pentru controlul DNV constituie:

- Legea nr. 221 din 19.10.2007 „Privind activitatea sanitar-veterinară”, publicat: 14.03.2008 în Monitorul Oficial nr. 51-54, art nr: 153;

- Hotărârea Guvernului nr. 600 din 27.06.2018 „Cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor”, publicat: 29.06.2018 în Monitorul Oficial Nr. 235-244 art Nr: 656;
- Hotărârea Guvernului nr. 1340 din 04.12.2001 „Cu privire la Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova”, publicat: 11.12.2001 în Monitorul Oficial Nr. 150-151 art Nr: 1387;
- Hotărârea Guvernului nr. 973 din 15.08.2016 „Cu privire la comisiile antiepidemice excepționale”, publicat : 19.08.2016 în Monitorul Oficial Nr. 265-276 art Nr: 1056;
- Hotărârea Guvernului nr. 1374 din 20.12.2016 pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind stabilirea măsurilor generale de combatere a unor boli la animale și măsurilor specifice referitoare la boala veziculoasă a porcului cu modificările și completările ulterioare, Publicat: 22.12.2016 în Monitorul Oficial Nr. 452 art Nr : 1426 a;
- Hotărârea Guvernului nr. 645 din 19.07.2010 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de calculare a despăgubirilor acordate proprietarilor de animale sacrificate, ucise sau altfel afectate în urma lichidării rapide a focarelor de boli transmisibile ale animalelor, publicat: 27.07.2010 în Monitorul Oficial Nr. 129-130 art Nr: 730;
- Hotărârea Guvernului nr. 793 din 22.10.2012 pentru aprobarea „Normei sanitar-veterinare privind protecția și bunăstarea animalelor în timpul transportului”, care transpune parțial Regulamentul (CE) 1/2005 al Consiliului din 22 decembrie 2004, publicat: 26.10.2012 în Monitorul Oficial Nr. 222-227 art Nr: 855;
- Hotărârea Guvernului nr. 369 din 12.06.2015 pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind protecția animalelor în momentul uciderii, publicat: 19.06.2015 în Monitorul Oficial Nr. 150-159, art Nr: 412;
- Ordinul nr. 121 din 25.03.2019 al ANSA cu privire la aprobarea Regulamentului privind metodologia de prelevare, ambalare, identificare și transportare a probelor destinate examenelor de laborator din domeniul sănătății și bunăstării animalelor;
- Ordinul nr. 34 din 27.02.2006 al MAIA „Cu privire la aprobarea Normei sanitare veterinare privind anunțarea, declararea și notificarea unor boli transmisibile ale animalelor”, publicat : 26.01.2007 în Monitorul Oficial Nr. 010 art Nr: 43 Data intrării în vigoare: 26.01.2007;
- Ordinul nr. 51 din 04.03.2015 al ANSA „ Cu privire la aprobarea Normei sanitar - veterinare privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor”;
- „Programul acțiunilor strategice de supraveghere, profilaxie și combatere a bolilor la animale, de prevenire a transmiterii bolilor de la animale la om și protecția mediului” este aprobat anual de către Directorul general ANSA.

CAPITOLUL IV

COSTURILE COMBATERII BOLII

Cheltuielile financiare cu despăgubirea animalelor ucise în cadrul aplicării măsurilor de control pentru DNV nu sunt reglementate de HG nr. 645/2010, ce stabilește

REGULAMENTUL privind modul de calculare a despăgubirilor acordate proprietarilor de animale sacrificate, ucise sau altfel afectate în urma lichidării focarelor de boli transmisibile ale animalelor.

CAPITOLUL V LANȚUL DE COMANDĂ

La nivel central (guvernamental), conducătorul Lanțului de Comandă în controlul bolilor la animale este Prim - ministru, președintele Comisiei pentru Situații Excepționale Republicane, aprobată prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1340 din 04 decembrie 2001 „*Cu privire la Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova*”, Publicat: 11.12.2001 în Monitorul Oficial Nr. 150-151 art Nr : 1387.

În cazul confirmării unui focar de DNV pe teritoriul RM, la nivelul Comisiei pentru Situații Excepționale Republicane se constituie *Centrul Național de Combatere a Bolilor* (CNCB) sub conducerea nemijlocită a Prim – ministrului, președintele CSE.

La nivel local, prin dispoziții ale Comisiilor pentru situații excepționale raionale/municipale se constituie Centrele Locale de Combatere a Bolilor (CLCB).

Diagrama Lanțului de Comandă este prezentată în Anexa nr.1

CAPITOLUL VI CENTRUL NAȚIONAL DE COMBATERE A BOLILOR (CNCB)

6.1. Atribuțiile CNCB pentru DNV

CNCB funcționează, ca organism interministerial de management, în cadrul Comisiei pentru Situații Excepționale Republicane.

CNCB este responsabil de politica și operațiunile adoptate în combaterea DNV la nivel național și în conformitate cu prevederile normei sanitare veterinară privind stabilirea măsurilor generale de combatere a unor boli la animale și măsurilor specifice referitoare la boala veziculoasă a porcului are următoarele atribuții:

- conduce și monitorizează operațiunile centrelor locale de control al bolii;
- definește măsurile de control necesare;
- asigură aplicarea promptă și eficientă a măsurilor prevăzute în baza normativă de control al DNV de către centrele locale de combatere al bolii;
- mobilizează personalul și alte resurse la centrele locale de combatere al bolii;
- menține legătura cu IP CRDV;
- menține legătura cu presa și alte mijloace de informare;
- menține legătura cu organele de poliție pentru a asigura aplicarea măsurilor legale specifice.

6.2. Centrul Național de Combatere a Bolilor (CNCB) are în componență trei unități guvernamentale, după cum urmează:

- ✓ **Unitatea Centrala de Decizie (UCD)**, în această structură intră: Inspectoratului

General pentru Situații de Urgență, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării regionale și Mediului, Ministerul Economiei și Infrastructurii, Ministerul Finanțelor.

- ✓ **Unitatea Operațională Centrală (UOC)** alcătuită din colaboratori din cadrul subdiviziunilor instituțiilor implicate în gestionarea situației de urgență, și care are rol de implementare al deciziilor adoptate în UCD;
- ✓ **Unitatea Centrală de Sprijin (UCS)**, în care intră alte instituții, care pot acorda ajutor, în cazul evoluției unor boli majore la animale.

Diagrama CNCB este prezentată în Anexa nr. 2.

6.2.1. Unitatea Centrală de Decizii (UCD)

Este o structură cu rol de decizie, coordonare și control a CNCB și este compusă din reprezentanți ai ministerelor și ai celorlalte instituții publice centrale desemnate în Comisia pentru Situații Excepționale Republicană.

UCD este condusă de Prim – ministru.

UCD are următoarele atribuții principale:

- a) definirea și stabilirea strategiei de control și de combatere a bolilor;
- b) coordonarea activităților de colaborare dintre autoritățile și instituțiile publice cu atribuții în gestionarea situațiilor de urgență;
- c) emiterea deciziilor și a instrucțiunilor, în condițiile legii;
- d) analizarea informațiilor primite din teritoriu și transmise prin intermediul UOC.

6.2.2. Unitatea Operațională Centrală (UOC) are următoarele atribuții:

- a) centralizarea și evaluarea informațiilor primite din teritoriu și transmiterea lor către UCD;
- b) notificarea internă și internațională a bolii;
- c) transmiterea către centrele locale de combatere a bolilor a deciziilor și a instrucțiunilor emise potrivit legii și urmărirea implementării lor;
- d) verificarea corectitudinii aplicării măsurilor de control și combatere a bolii de către centrele locale de combatere a bolilor;
- e) colaborarea cu autoritățile și instituțiile publice competente la nivel teritorial cu privire la planificarea măsurilor de control și combatere a bolii;
- f) colaborarea cu instituțiile din țările limitrofe și din lume în ceea ce privește combaterea bolilor;
- g) evaluarea experienței a altor state cu privire la combaterea bolilor;
- h) organizarea și realizarea de întruniri în vederea perfecționării, prin schimburi de experiență, a personalului cu atribuții în controlul și combaterea bolilor;
- i) asigurarea sprijinului tehnic de specialitate sanitar-veterinar necesar pentru intervenție în focarele de boală, precum și la punctele de frontieră și dispunerea măsurilor necesare conform competențelor;
- j) alte atribuții legate de controlul și combaterea DNV.

Unitatea Operațională Centrală este condusă de directorul general ANSA.

Adjunctul șefului UOC este șeful Direcției sănătatea și bunăstarea animalelor din cadrul ANSA.

Sarcinile șefului Direcției sănătatea și bunăstarea animalelor

- a) stabilește și pregătește întâlnirile, prezentările și misiunile cu FVO și țările terțe în ceea ce privește boala care evoluează în teren;
- b) monitorizează evoluția bolii și în alte țări, după cum este necesar;
- c) se asigură că notificarea internațională inițială este făcută în termen;
- d) ține legătura cu OIE și țările terțe, după notificarea inițială;
- e) participă la întâlnirile CNCB și UCD;
- f) consiliază asupra strategiilor și opțiunilor de combatere și control al bolii;
- g) supervizează și consiliază activitățile în domeniul de ecarisare, dezinfecție și control al mișcărilor;
- h) consiliază conducerea CNCB asupra evenimentelor semnificative;
- i) reactualizează periodic rapoartele pentru CNCB și Cabinetul Prim-inistrului;
- j) participă, din partea Guvernului, la conferințele de presă și dă interviuri în media când este necesar;
- k) se asigură că sunt disponibile resursele de personal și materiale necesare bunei funcționări a CNCB;
- l) se asigură că bunăstarea personalului implicat în combaterea focarelor este respectată.

6.2.3. Unitatea Centrală de Sprijin

Membri:

- ✓ Consultanți și reprezentanți din domenii specifice ale Ministerelor și organizațiilor relevante;
- ✓ Personal administrativ suplimentar.

Sarcini:

- ✓ Comunicarea efectivă și eficientă cu celelalte părți ale CNCB;
- ✓ Asigurarea personalului suplimentar necesar în activitățile de evaluare a animalelor, ucidere, ecarisare, curățare și dezinfecție;
- ✓ Asigurarea și administrarea resurselor și echipamentelor cu care se intervine în focarele de boală;

CAPITOLUL 7 CENTRUL LOCAL DE COMBATERE A BOLILOR (CLCB)

Pentru sprijinirea acțiunilor de luptă împotriva DNV la nivel local, prin dispoziții ale Comisiilor pentru situații excepționale raionale/municipale se constituie CLCB. Acestea reprezintă structura specifică cu responsabilități în combaterea pestei porcine africane la nivel local. Structura ierarhică este asemănătoare cu a CNCB.

7.1. Responsabilitățile CLCB

- a) implementează strategii de control și combatere în cazul suspiciunii sau confirmării bolii;
- b) efectuează investigații clinice imediate în cazul suspiciunilor de boală;
- c) recoltează și transportă probele către laboratorul de diagnostic;
- d) notifică suspiciunea de boală către ANSA, cât mai curând posibil;

- e) notifică confirmarea de boală către ANSA, cât mai curând posibil;
- f) stabilește zonele de protecție și de supraveghere;
- g) stabilește restricții și eliberează decizii de restricție către deținătorii de animale și a informărilor către restul populației;
- h) închide târgurile de animale din zonele de protecție și supraveghere și monitorizarea mișcărilor de animale și a materialului seminal, ovulelor și embrionilor;
- i) în cazul suspiciunii de boală în raioanele limitrofe, stabilește legături cu CNCB și cu STSA din raionul/municipiul afectat, pentru determinarea demarcării zonelor de protecție și a zonelor de supraveghere comune;

CLCB este condus de Președintele Consiliului Raional/Municipal.

În îndeplinirea sarcinilor, el este asistat de către șeful secției sănătate și bunăstare animală din cadrul STSA ale cărui sarcini sunt următoarele:

- Menține lista focarelor de boală, tipurile de exploatații și efectivele de animale pe specii, care au fost și a celor care urmează să fie sacrificate/ucise;
- Monitorizează procedurile de evaluare a animalelor, uciderea, ecarisarea, curățarea, dezinfecția și repopularea exploatațiilor;
- Verifică și compară datele din rapoartele zilnice către CLCB;
- Menține o listă a amplasamentelor infectate, a tipurilor de ferme pe specii, la care s-a efectuat ecarisarea, precum și a celor care urmează să fie ecarisate;
- Menține o listă a amplasamentelor infectate în care au fost efectuate operațiunile de curățenie și dezinfecție, în vederea stabilirii datelor la care se vor ridica măsurile de restricție;
- Emite note de serviciu, când este cazul.

7.2. În componența CLCB, intră:

- **Unitatea Locală de Decizie (ULD).** Este condusă de Președintele Consiliului Raional sau Municipal, care îl are ca adjunct pe șeful STSA. În componența ULD mai intră: STSA, direcțiile pentru situații excepționale, inspectoratele teritoriale de Poliție, direcțiile agricole, inspectoratele ecologice raionale etc.

- **Unitatea Operațională Locală (UOL).** Este condusă de șeful subdiviziunii teritoriale pentru siguranța alimentelor care are în componență secția supraveghere samitar-veterinară și personal auxiliar din cadrul subdiviziunilor instituțiilor implicate în gestionarea situației de urgență.

- **Unitatea Locală de Sprijin (ULS)** se află în subordinea reprezentanților Cancelariei de Stat care răspund la comanda Președintelui Consiliului Raional sau Municipal. Din ULS, fac parte primăriile localităților din raion sau municipiu.

Diagrama CLCB este prezentată în Anexa nr. 3.

7.2.1. Sarcinile ULD

- a) stabilește planul de acțiune pentru controlul bolii, în conformitate cu prevederile legale și recomandările primite de la UCD și îl aprobă;
- b) identifică mijloacele necesare uciderii și personalul calificat în acest sens;

- c) identifică unitățile pentru incinerarea porcinelor sacrificate și mijloacele de transport către incineratoare sau locurile de îngropare;
- d) în cazul în care nu există capacitate de distrugere a cadavrelor, identifică terenurile adecvate pentru incinerarea/îngroparea animalelor ucise, obținând autorizațiile de mediu necesare acestei activități;
- e) monitorizează implementarea planului de acțiune;
- f) stabilește responsabilități pentru membrii UOL, pe sectoare de activitate;
- g) analizează periodic progresele controlului bolii și eficiența acțiunilor întreprinse, luând măsurile ce se impun în completarea lor;
- h) identifică mijloacele tehnice, utilajul, sursa de carburant etc., necesare intervenției în focar;
- i) accesează fondurile de rezervă ale Guvernului necesare intervenției pentru aplicarea măsurilor de control în focar.

7.2.2. Sarcinile UOL

UOL se constituie la nivelul STSA, prin ordin al șefului subdiviziunii și trebuie să cuprindă trei compartimente: **compartimentul epidemiologie, compartimentul aprovizionare cu materiale și compartimentul operativ**, care este constituit din echipele de intervenție în focar. Sarcinile UOL:

- a) stabilește măsurile de control al bolii în exploațiile infectate în caz de focar:
 - instituirea de restricții asupra exploatațiilor;
 - evaluarea animalelor ce urmează a fi ucise în vederea compensării;
 - uciderea animalelor;
 - distrugerea cadavrelor rezultate;
 - distrugerea furajelor suspecte de contaminare;
 - curățarea și dezinsecția incintelor, spațiilor și a echipamentelor folosite;
 - deratizarea și dezinsecția.
- b) menține lista focarelor de boală;
- c) identifică exploatațiile cu bovine și efectuează recensământul speciilor receptive la DNV diagnosticată în exploatațiile populației sau în exploatațiile comerciale aflate în interiorul zonelor de protecție și supraveghere, precum și în exploatațiile de contact;
- d) efectuează investigația epidemiologică, înregistrează datele colectate cu ocazia investigațiilor epidemiologice, a certificatelor de mișcare emise în perioada anterioară confirmării bolii de către medicii veterinari oficiali (inspectorii raionali), a personalului și a echipamentului folosit etc.;
- e) elaborează hărțile GIS ale zonelor de restricție ale focarului;
- f) alcătuiește echipele de monitorizare ale stării de sănătate ale bovinelor și inspectează efectivele de bovine din zonele de protecție și supraveghere cât mai curând posibil după confirmarea bolii;
- g) în urma luării deciziei în CNCB sau CLCB privind uciderea animalelor din exploatații, alcătuiește echipele operative și le transmite ordinul de ucidere;
- h) contractează, din personalul existent la nivelul raionului/municipiului echipele necesare de intervenție în teren și monitorizează procedurile de evaluare a animalelor, ucidere, ecarisare, curățare, dezinsecție și repopulare a exploatațiilor;

- i) monitorizează datele din rapoartele zilnice transmise către CLCB;
- j) dispune reactualizarea zilnică a listei focarelor, a exploatațiilor cu specii receptive și a efectivelor de animale pe specii, sacrificate/ucise și a celor care urmează să fie sacrificate/ucise;
- k) dispune reactualizarea zilnică a listei focarelor în care au fost efectuate operațiunile de curățenie și dezinfecție, în vederea stabilirii datelor la care se vor ridica măsurile de restricție;
- l) aprovizionează cu materiale de intervenție echipele din focar;
- m) emite proceduri, ordine și instrucțiuni, când este cazul.

Echipe implicate în controlul DNV de la nivelul UOL

Calculul de persoane este stabilit pentru componența unei singure echipe. Numărul de membri din echipă depinde de mărimea exploatației în care sunt aplicate măsurile de control.

Sunt constituite atâtea echipe câte sunt necesare în funcție de mărimea focarului și de necesarul de personal pentru aplicarea măsurilor de control.

efectuarea unui recensământ al tuturor categoriilor de animale din speciile receptive la DNV și, pentru fiecare categorie, înregistrarea numărului de animale care sunt deja moarte, infectate sau care ar putea fi infectate sau contaminate; informațiile din recensământ trebuie să fie actualizate și furnizate, la cerere și să poată fi verificate la fiecare vizită;

a. Echipa de efectuare a catagrafiei animalelor

Efectuează un recensământ al tuturor categoriilor de animale din speciile receptive la DNV și pentru fiecare categorie, înregistrarea numărului de animale care sunt deja moarte, infectate sau care ar putea fi infectate sau contaminate; informațiile din recensământ trebuie să fie actualizate și furnizate, la cerere și să poată fi verificate la fiecare vizită.

b. Echipa de ucidere

În cazul în care uciderea nu se execută cu personal aparținând unor firme specializate, la nivelul UOL se organizează echipe de ucidere alcătuite din personalul identificat de fiecare subdiviziune teritorială ale ANSA, în cadrul Planului de contingență adaptat la nivel raional/municipal.

Personalul care ucide animalele, precum și cel care direcționează și contenționează animalele trebuie să fie instruit conform prevederilor HG nr. 369 din 12.06.2015 pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind protecția animalelor în momentul uciderii și să dețină competențe în acest sens.

Componența unei echipe de ucidere este următoarea:

- 1 veterinar care planifică și conduce activitățile de ucidere;
- 1 asistent pentru întocmirea evidențelor animalelor ucise;
- 2-3 persoane pregătite pentru asomarea și uciderea animalelor și care dețin certificat de competență în acest scop;
- 2-4 persoane cu competențe în dirijarea, manipularea și imobilizarea animalelor;

- 4-6 persoane pentru degajarea adăpostului și încărcarea animalelor în mijloacele de transport la fabrica de neutralizare sau la locul de îngropare;

c. Echipa de dezinfecție, dezinsecție și deratizare

În cazul în care dezinfecția, dezinsecția și deratizarea nu se execută cu personal aparținând unor firme specializate, la nivelul UOL se organizează echipe DDD alcătuite din personalul identificat de fiecare subdiviziune teritorială a ANSA, în cadrul Planului de contingență adaptat la nivel raional/municipal.

Componența unei echipe DDD este următoarea:

- 1-3 persoane specializate în activitățile de DDD;
- 2-3 persoane care să supravegheze funcționalitatea dezinfectoarelor rutiere și să asigure schimbul soluțiilor dezinfectante. Acest personal poate face parte din rândul altor structuri administrative (carabinieri, pompieri, armată etc);

d. Echipa de monitorizare a implementării măsurilor de control

Din această echipă fac parte inspectorii veterinari raional/municipali de la nivelul subdiviziunii teritoriale a Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor.

e. Echipa pentru construcția dezinfectoarelor rutiere

Din această echipă fac parte 4-6 persoane din administrația locală parte a CLCB, cu atribuții în situațiile de urgență (carabinieri, pompieri, armată etc.).

f. Echipa pentru investigația epidemiologică și pentru examinarea clinică a efectivelor din zonele de restricție

Din echipa de examinare clinică a animalelor din zonele de restricție fac parte:

- 1-2 veterinari;
- 1 asistent veterinar pentru înregistrarea datelor.

7.2.3. Unitatea Locală de Sprijin

ULS are în componență reprezentanți ai primăriilor comunităților afectate și reprezentanți ai celorlalte structuri implicate în controlul bolii la nivel local.

Atribuțiile ULS este să asigure cu personal auxiliar, materiale, mijloace și logistica necesare CLCB pentru a-și îndeplini sarcinile.

CAPITOLUL VIII COOPERAREA ÎNTRE CNCB, CLCB ȘI ALTE AUTORITĂȚI

Gestionarea, controlul și eradicarea focarelor de boală solicită răspunsul coordonat al ANSA, împreună cu alte autorități și organisme ale statului parte componentă a CNCB ori CLCB.

În funcție de mărimea și extinderea focarului, următorii parteneri operaționali vor fi implicați în cooperarea cu ANSA în activitățile de combatere ca răspuns la confirmarea unui focar.

Ministere și organizații guvernamentale cu rol cheie

8.1. Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și Inspecțiile teritoriale pentru protecția mediului

MADRM este structura administrativă publică pentru protecția și îmbunătățirea mediului în Republica Moldova. La nivel raional/municipal, politica MADRM este implementată prin Inspecțiile teritoriale pentru protecția mediului.

Inspecțiile teritoriale pentru protecția mediului au rolul cheie de a autoriza activitățile cu impact potențial asupra mediului și de a asigura conformarea cu prevederile legale.

În timpul focarelor de boală, Inspecțiile teritoriale pentru protecția mediului vor conlucra cu autoritățile locale veterinare, acordând sprijin pentru minimalizarea impactului pe care îl au activitățile de eradicare a unui focar asupra mediului și vor identifica soluții pentru ecarisarea alternativă, acolo unde metodele de ecarisare convenționale nu pot fi aplicate.

MADRM și Inspecțiile teritoriale pentru protecția mediului au următoarele sarcini:

- a) să participe la întrunirile CNCB și CLCB, prin reprezentanții lor și la formularea și adoptarea deciziei referitoare la măsurile de aplicare în focarul de boală;
- b) să acorde consultanță CNCB și CLCB, în special în ceea ce privește opțiunile de distrugere a cadavrelor în zona de interes, prin îngropare, sau prin ardere, apoi îngropare;
- c) să identifice și să aprobe terenuri de pe raza raionului/municipiului care pot servi neutralizării alternative;
- d) să stabilească terenurile și a suprafețelor unde pot fi desfășurate acțiuni de denaturare a dejecțiilor și gunoiului și/sau oricaror alte materiale contaminate;
- e) să execute analiza de risc, acolo unde este cazul, privind impactul activităților de recuperare a terenurilor folosite pentru îngroparea cadavrelor și deversarea apelor reziduale rezultate în urma combaterii focarului;
- f) să consileze în probleme privind prevenirea poluării în urma operațiunilor de curățare și dezinfecție;
- g) să monitorizeze impactul pe care îl au activitățile de control al focarelor de boală asupra mediului;
- h) să sancționeze încălcarea prevederilor legale privind protecția mediului, prevenirea riscurilor și limitarea amenințărilor de ordin ecologic, respectiv poluarea resurselor de apă, a aerului, diminuarea fertilității solului în timpul activității de control al focarelor de boli majore;
- i) să controleze activitățile cu impact asupra mediului înconjurător, și să aplice sancțiuni contravenționale prevăzute de legislația în domeniul protecției mediului;
- j) să controleze modul de respectare a legislației de mediu privind ariile naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei, faunei sălbatice și acvaculturii în activitatea de control al focarelor de boli majore;

- k) să urmărească respectarea condițiilor din autorizația de mediu în activitatea de control al focarelor de boli majore;
- l) să elaboreze și să prezente **Guvernului**, în termene proximale, propuneri de perfecționare a cadrului normativ necesar eficientizării combaterii și eradicării focarelor de DNV;

În timpul evoluției focarelor de boală, Inspecțiile teritoriale pentru protecția mediului vor furniza, acolo unde este cazul, persoane de legătură cu nivelele de legătură strategic (ANSA), tactic (CNCB) și operațional (CLCB).

8.2. Ministerul Afacerilor Interne (MAI)

Să participe, împreună cu **Serviciul Vamal**, în controale la toate punctele de trecere a frontierei de Stat, în vederea identificării în bagajele călătorilor a produselor de origine animală, a căror introducere în Republica Moldova este interzisă, iar în cazul depistării acestora se vor confisca și se vor denatura.

Să organizeze, în comun cu **Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor**, operațiuni destinate depistării transportării ilicite de animale și produselor acestora.

Să reglementeze traficul transportului, însoțirea acestuia la transportarea cadavrelor spre locul de neutralizare, precum și aplicarea restricțiilor privind circulația produselor provenite de la bovine în zonele de restricție stabilite.

Să combată, împreună cu **autoritățile administrației publice locale și Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor**, comerțul stradal neautorizat și organizarea de târguri de animale neautorizate;

Să acorde **autorităților administrației publice locale, prin intermediul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență**, suportul și logistica necesară aplicării măsurilor de combatere și eradicare a focarelor de DNV.

Ministrul Afacerilor Interne este parte a CNCB. Structurile lui teritoriale asigură paza obiectivelor și sprijină autoritățile în aplicarea măsurilor de control al DNV. Din Ministerul Afacerilor Interne fac parte:

8.2.1. Inspectoratul General de Poliție și Departamentul Trupelor de Carabinieri

Rolul forțelor de poliție și carabinierii în combaterea focarelor de boală este de a menține ordinea publică și de a proteja personalul veterinar în timpul aplicării măsurilor de control, acolo unde proprietarul se opune intervenției. Implicarea este dependentă de severitatea și de natura cerințelor.

Sarcinile forțelor de poliție și ale carabinierilor sunt:

- să participe la întrunirile CNCB/ CLCB, prin reprezentanții lor și la formularea și adoptarea deciziei referitoare la măsurile de aplicare în focarul de boală;
- să conlucreze strâns cu APL pentru a controla mișcările de animale și pentru respectarea restricțiilor în zonele de control a bolii, stabilite de CLCB;
- să furnizeze consultanță autorităților veterinare în gestionarea și coordonarea incidentelor majore;
- să supravegheze, în colaborare cu autoritățile locale, respectarea restricțiilor asupra mișcărilor de animale în zonele de protecție și de supraveghere;

- să furnizeze sprijin în urgențe, în mod special la obținerea permisului de acces în exploatații (ferme/curți);
- să participe la instalarea barierelor pe drumurile de acces, acolo unde restricțiile o cer;
- să gestioneze perturbările liniștii publice ce pot apărea la locurile de neutralizare a cadavrelor și de impunere a restricțiilor de mișcare a animalelor;
- să ajute la oprirea și verificarea în trafic a legalității și respectarea prevederilor HG nr. 793 din 22.10.2012 pentru aprobarea „Normei sanitar-veterinare privind protecția și bunăstarea animalelor în timpul transportului”, care transpune parțial Regulamentul (CE) 1/2005 al Consiliului din 22.12.2014;
- să participe la supravegherea operațiunilor de neutralizare prin incinerare la fața locului, ca metodă alternativă și ia măsuri pentru a preîntâmpina eventualele incendii.

8.2.2. Poliția de Frontieră

Rolul Poliției de Frontieră în evoluția focarelor de boli majore este:

- să participe la întrunirile CNCB și CLCB, prin reprezentanții lor și la formularea și adoptarea deciziei referitoare la măsurile efectuate în focarul de boală;
- să controleze, la punctele de trecere ale frontierei de stat, legalitatea și circulația transporturilor de animale susceptibile, precum și mărfurile alimentare interzise din bagajele călătorilor.

8.2.3. Serviciul Protecție Civilă și Situații Exceptionale (SPC și SE) și Direcțiile raionale/municipale pentru Situații Exceptionale

Sarcinile SPC și SE și a structurilor subordonate în controlul bolilor majore sunt următoarele:

- participă la întrunirile CNCB și CLCB, prin reprezentanții lor și la formularea și adoptarea deciziei referitoare la măsurile adoptate în focarul de boală;
- coordonează acțiunile angajaților proprii (DSE, pompieri etc) implicate în managementul situațiilor de urgență;
- asigură logistica intervenției structurilor proprii și pune la dispoziția altor structuri tehnică, materiale și echipamente, dacă le deține;
- contribuie la construirea și supravegherea filtrelor de dezinfecție rutiere;
- participă la supravegherea operațiunilor de neutralizare prin incinerare la fața locului, ca metodă alternativă și ia măsuri pentru a preîntâmpina incendiile;
- asigură alte operațiuni din categoria “situațiilor de urgență” identificate în cadrul CLCB, ca necesare în controlul bolii.

8.3. Autoritățile administrației publice locale de nivelurile întâi și al doilea:

Sunt parteneri operaționali în răspunsul la focarele de boală, ca unități locale de sprijin. Ele joacă un rol cheie în întărirea și implementarea strategiilor de control al bolii și sunt implicate în accesul rapid la resursele locale (echipamente). APL joacă, un rol semnificativ în furnizarea de sprijin pentru educarea populației la nivel local.

În timpul unui focar, primăriile locale vor asista UOL cu personal, vehicule, logistică și spații, la solicitarea CLCB. Nivelul asistenței va depinde de circumstanțele locale și de presiunile care pot apărea.

Sarcina APL este să:

- colaboreze cu reprezentanți ai poliției locale la instalarea semnelor și panourilor de avertizare pe căile de acces din zonele de protecție și de supraveghere și în jurul fermelor/curților unde boala a fost confirmată. Aceste afișe se vor instala și pe drumurile ce delimitează granițele zonelor de protecție și de supraveghere;
- participe la evaluarea animalelor, în vederea despăgubirii acestora;
- acorde sprijin, în cazul neutralizării alternative a teritoriului, prin identificarea și punerea la dispoziție a terenurilor pentru incinerare/îngropare;
- pună la dispoziție utilajele și să sprijine cu personal activitățile referitoare la încărcare, săpare, astupare etc. ce se pot ivi în activitatea de neutralizare alternativă;
- colaboreze cu reprezentanți ai poliției locale în sprijinirea activităților de pază a obiectivelor, dacă este cazul.

8.4. Ministerul Economiei si Infrastructurii:

- să asigure, în comun cu APL și ANSA, instituirea punctelor de dezinfecție pe drumurile publice aflate în administrația acestora;
- să asigure, în comun cu Ministerul Afacerilor Interne, semnalizarea corespunzătoare a punctelor de dezinfecție, în conformitate cu prevederile Regulamentului circulației rutiere;
- să asigure, la solicitarea ANSA, în comun cu MAI, redirectionarea unităților de transport pe alte trasee, în scopul evitării traversării localităților infectate cu virusul DNV și ulterioara diseminare a acestuia.

8.5. Ministerul Finanțelor:

- să asigure suplinirea bugetului ANSA, cu surse financiare egale cu sumele cheltuite pentru eradicarea și combaterea focarelor de DNV înregistrate;
- să acorde APL mijloacele financiare necesare aplicării măsurilor de combatere și eradicare a focarelor de DNV.

8.6. Ministerul Educației, Culturii si Cercetării:

- să organizeze prin intermediul direcțiilor de învățământ, la orele de dezvoltare personală discuții cu elevii despre pericolul DNV.

8.7. Compania Teleradio-Moldova și Consiliul Coordonator al Audiovizualului:

- să monteze și difuzeze spoturi video și audio în scopul informării populației despre riscul DNV.

CAPITOLUL IX

GRUPUL NATIONAL DE EXPERTI PENTRU DNV (GNE)

9.1. Sarcini ale GNE

GNE reprezintă un organism cu rol consultativ, alcătuit din experți în domeniul legislației naționale și europene privind combaterea bolilor majore.

Experții din GNE pot fi recrutați din rândurile experților privați în combaterea bolilor, ori, dacă acest lucru nu este posibil, din rândul experților din administrația veterinară centrală și de la nivelul raioanelor/municipiilor care au o bogată experiență în controlul bolilor.

GNE se constituie prin Ordin al Directorului general al ANSA și se întrunește ori de câte ori este necesar în timpul evoluției unui focar sau caz, ori în perioada de liniște epidemiologică.

Atribuțiile Grupului Național de Experți:

- Să asigure expertiză în domeniile solicitate și să sprijine autoritatea veterinară centrală în activitățile de pregătire pentru abordarea situațiilor de urgență;
- Să-i consilieze pe Șeful STSA și APL în ceea ce privește conduita de intervenție și metodele de abordare a focarului de boală, în funcție de extinderea acestuia și de realitatea din teren;
- Să-l consilieze pe Șeful STSA și APL cu privire la stabilirea zonelor de restricție (protecție și supraveghere) și a amplasării punctelor de dezinfecție pe drumurile de acces către exploatații;
- Să-i consilieze pe Șeful STSA și APL cu privire la metodele cele mai potrivite referitoare la ucidere și la eliminarea – neutralizarea cadavrelor;
- Să analizeze datele obținute din investigațiile epidemiologice și să ajute la stabilirea sursei de infecție a bolii.

9.2. În Componența GNE pentru DNV intră următorii experți:

- Directorul general adjunct pe compartimentul sanitar-veterinar, ANSA;
- Șeful Direcției sănătatea și bunăstarea animalelor, ANSA;
- Inspector principal din cadrul Direcției sănătatea și bunăstarea animalelor, ANSA;
- Inspector principal din cadrul Direcției sănătatea și bunăstarea animalelor, ANSA;
- Directorul adjunct al IP CRDV;
- Șeful secției virusologie, IP CRDV;
- Șeful secției recepție probe și morfopatologie, IP CRDV;
- Șeful Catedrei clinică II din cadrul facultății Medicină Veterinară, Universitatea Agrară de Stat;
- Șeful secției supraveghere sanitar – veterinară din cadrul STSA, unde a fost confirmată boala.

CAPITOLUL X

RESURSE

10.1. Resurse de personal

În controlul focarelor de boală, este necesară dislocarea rapidă de personal și de echipamente spre CLCB din raionul/municipiul unde evolueaza focarul.

La nivelul UOL a CLCB trebuie să se mențină o listă a personalului veterinar și administrativ care poate fi contactat la momentul suspiciunii sau confirmării unui focar de boală.

Lista trebuie să includă tot personalul calificat și experimentat în controlul bolilor, din cadrul raionului/municipiului, cu datele de contact ale fiecăruia.

Subdiviziunile teritoriale ANSA au obligația să înființeze o linie telefonică de sprijin disponibilă pentru public, pentru anunțarea suspiciunilor de boală.

Numărul de persoane care operează în fiecare CLCB, atunci când boala este confirmată, va fi dictat de numărul de focare și de mărimea zonelor de restricție.

Personalul CLCB va include:

- personal administrativ de la nivelul raionului și STSA;
- inspecții veterinari oficiali instruiți în managementul situațiilor de urgență din domeniul sanitar veterinar, în cazul apariției bolii;
- medici veterinari de liberă practică împuterniciți, instruiți în diagnosticul bolilor pe specii, cu competențe în ucidere, măsuri de biosecuritate și alte proceduri ce se aplică în zonele de control, operațiunile de control a mișcării animalelor în teritoriu și alte restricții;
- personal tehnic auxiliar la nivelul CLCB, având competențe în diverse operațiuni (exemplu: evaluarea animalelor, ucidere, proceduri DDD care se execută în curțile infectate, și operațiuni privitoare la controlul mișcărilor);

În cazul în care se consideră că personalul de la nivelul STSA nu este în număr suficient pentru activitățile de combatere (inspecții veterinari oficiali și medicii veterinari de liberă practică împuterniciți și personal tehnic ajutător), ANSA va detașa, cu respectarea prevederilor legale în vigoare, personal suplimentar de specialitate care lucrează în STSA din alte raioane/municipii, ori în alte structuri (medici și personal tehnic din abatoare), care să efectueze activitățile de combatere necesare, în funcție de amploarea evenimentului epidemiologic.

Lista persoanelor de contact responsabile de instituirea Centrului local de combatere a bolii este stipulată în **anexa nr. 4** a prezentului plan de contingență.

10.2. Resurse de echipament și materiale

Haine de protecție, truse de necropsie pentru examinarea *post-mortem* și pentru colectarea probelor pentru diagnostic, echipament pentru uciderea efectivelor,

echipamente pentru colectarea probelor de sânge, pentru curățare și dezinfecție, etc. sunt specificate în Manualul operațional pentru intervenția în focarele de Dermatoză nodulară virotică, **cap. III „Lista materialelor și a echipamentelor necesare în gestionarea focarului”**.

La nivel local, CLCB trebuie să aibă acces imediat și să poată procura rapid echipamentele de protecție și facilitățile materiale care să asigure implementarea întregului set de măsuri pentru controlul bolilor.

O parte din aceste echipamente și materiale va fi stocată pentru cazuri de necesitate la nivelul STSA, iar restul trebuie să poată fi achiziționat rapid, în condițiile prevăzute de legislația în vigoare privind achizițiile din surse publice sau private.

CAPITOLUL XI DIAGNOSTICUL DE LABORATOR

Examenle de laborator pentru evidențierea virusului DNV sunt efectuate de către I.P. CRDV.

Laboratorul pentru diagnosticul DNV va funcționa în conformitate cu condițiile recunoscute de biosecuritate și biosiguranță, așa cum sunt indicate în Manualul OIE, Capitolul 1.1.3 - *Biosafety and biosecurity: standard for managing biological risk in the veterinary diagnostic laboratory and animal facilities*.

Sarcinile și responsabilitățile Laboratorului Național de Referință sunt următoarele:

- Stabilirea și confirmarea diagnosticului în DNV;
- Asigurarea colaborării cu Laboratoarele de Referință Internaționale pentru DNV, cu referire la metodele de diagnostic pentru DNV și diagnosticul diferențial;
- Stocarea culturilor celulare de origine de la speciile receptive folosite în diagnostic împreună cu virusul și/sau a serurilor standardizate și a celorlalți agenți de referință;

Toate probele colectate de către medicii veterinari oficiali se expediază la I.P. CRDV pentru cercetare, acesta raportează Agenției rezultatele testărilor.

Între CNCB, GNE și Laboratorul Național de Referință pentru DNV, trebuie să existe un sistem de comunicare directă.

Laboratorul Internațional de Referință pentru DNV: Institute for Animal Health, Pirbright Laboratory, Pirbright, Woking, Surrey GU24 0NF, United Kingdom.

Laboratorul Național de Referință pentru DNV: IP CRDV, str. Murelor 3.

CAPITOLUL XII

VACCINAREA DE URGENȚĂ ÎMPOTRIVA DNV

Până în prezent, RM nu a practicat vaccinarea preventivă sau de necesitate împotriva DNV. În situații epidemiologice grave sub raportul DNV, Republica Moldova poate recurge, sub aprobarea și directă îndrumare a Organizației Mondiale pentru Sănătatea Animalelor (OIE), la vaccinarea de necesitate pentru rezolvarea focarelor grave de DNV.

Decizia de introducere a vaccinării de urgență poate fi luată de ANSA. Această decizie, care trebuie să ia în considerare, în special, gradul de concentrare a animalelor în anumite regiuni, necesitatea de protejare a raselor individuale și a zonei geografice în care se efectuează vaccinarea.

Decizia de introducere a vaccinării de urgență are la bază următoarele criterii:

- concentrarea de animale din speciile în cauză în zona afectată;
- caracteristicile și compoziția fiecărui vaccin folosit;
- procedurile de supraveghere a distribuirii, depozitării și utilizării vaccinurilor;
- specia și vârsta animalelor care pot sau trebuie să fie vaccinate;
- zonele în care vaccinarea poate fi sau trebuie efectuată;
- durata campaniei de vaccinare.

În cazul în care se va decide vaccinarea împotriva DNV aceasta va fi aplicată ca vaccinare de necesitate, numai în zonele de mare risc, din localitățile țintă și în cele limitrofe focarelor, pentru a împiedica difuzarea bolii și se aplică următoarele norme:

- a. este elaborat și aprobat de către ANSA un Plan de vaccinare de urgență împotriva dermatozei nodulare contagioase a bovinelor;
- b. toate animalele vaccinate trebuie identificate cu o marcă clară, care poate fi citit ușor;
- c. toate animalele vaccinate trebuie să rămână în zona de vaccinare, cu excepția cazului în care sunt trimise la un abator desemnat de autoritatea competentă pentru sacrificare imediată, caz în care circulația animalelor poate fi autorizată doar după examinarea de către medical veterinar oficial a tuturor animalelor suspecte din exploatație și confirmarea faptului că nici unul dintre animalele suspecte nu este contaminat.

Echipele de vaccinare

După confirmarea bolii, STSA responsabilă pentru vaccinarea de necesitate, va anunța ANSA, cu privire la intenția de a începe pregătirile pentru vaccinarea de necesitate.

STSA va anunța către ANSA listele veterinarilor desemnați și instruiți, îi va reinstrui asupra măsurilor de securitate pe care trebuie să le respecte la vaccinarea în exploatații. Întregul personal instruit va respecta toate cerințele privind sănătatea și siguranța (Protecția Muncii) și va respecta protocoalele de biosecuritate instituite în exploatații.

Toate persoanele recrutate pentru a alcătui echipele de vaccinare vor confirma în scris că îndeplinesc criteriile specificate, inclusiv faptul că nu au fost în contact cu un

efectiv de animale susceptibil cu 3 zile înainte de începerea programului, pe durata desfășurării acestuia și pentru 3 zile după încheierea lui.

CAPITOLUL XIII PROGRAME DE INSTRUIRE A PERSONALULUI

Personalul de la nivelul STSA implicat în combaterea bolilor va participa, cu regularitate, la exerciții de simulare și la instruirii pe domeniul de competență, după cum urmează:

- instruire privind semnele clinice, modul de investigare în ancheta epidemiologică și combaterea bolilor epizootice;
- exerciții de alertă în timp real, o dată la doi ani, pentru verificarea modului în care este pus în aplicare prezentul plan de contingență. .

Personalul veterinar din IP CRDV pentru diagnosticul bolilor specificate în HG nr. 1374 din 20.12.2016 participă, de asemenea, la cursuri de pregătire în țară și în străinătate.

Programe de instruire continuă a personalului sanitar veterinar sunt derulate în permanență sub forma de seminarii, grupuri de lucru, schimburi de experiență, simulări în teren etc.

Organizatoarea acestor programe este ANSA prin specialiștii din diverse direcții.

CAPITOLUL XIV PROGRAME DE INFORMARE ȘI DE CONȘTIENTIZARE A POPULAȚIEI

Atât în timp de liniște epidemiologică, cât și în perioadele de evoluție a bolii, autoritatea competentă centrală și structurile deconcentrate din teritoriu trebuie să informeze și conștientizeze fermierii, factorii de decizie și publicul prin:

- comunicate de presă privind situația bolilor majore care evoluează în Europa în țările vecine și în lume, în scopul conștientizării și al pregătirii acestora pentru situațiile de urgență generate de evoluția bolilor majore la animale;
- afișarea în locuri publice de material informativ referitor la bolile cele mai probabile de a evolua în teritoriu;
- tipărirea de broșuri informative și răspândirea lor printre fermieri, cu ajutorul medicilor veterinari oficiali, medicilor veterinari de liberă practică împuterniciți și a primăriilor locale;
- anunțuri în media și pe internet;
- ședințe informative publice pentru publicitate intensivă la acutizarea bolii.

Modelele de afișe, dispoziții și anunțuri care vor circula vor fi cele recomandate sau parte a Manualelor Operaționale pentru fiecare boală ori grup de boli asemănătoare.

ANSA trebuie să prevadă în bugetul anual fonduri pentru tipărirea de materiale informative.

În cazul existenței unui risc privind DNV în țară, în țările vecine, ANSA va conlucra cu presa scrisă, posturile de radio și televiziunile locale pentru inițierea unor emisiuni

în care să se explice populației ce aspecte trebuie urmărite în evoluția stării de sănătate a suinelor, în vederea notificării cât mai rapide a suspiciunilor.

În timpul evoluției unor focare de boli majore, ANSA are obligația înființării unei linii telefonice de urgență la nivel central și raional/municipal la care se pot solicita/oferi informații cu privire la boli și evoluția acestora.

În cazul evoluției unor focare de DNV, ANSA va întocmi un raport lunar privind situația internă și internațională a DNV, care va fi distribuit:

- tuturor STSA;
- asociațiilor de crescători de bovine.

Modele de dispozitii, măsuri de restricție și anunțuri, sunt descrise în Manualul Operațional pentru DNV, în *patrea IV Formulare specifice*.

CAPITOLUL XV

PLANUL DE ACȚIUNE PRIVIND INTERVENȚIA ÎN FOCAR ȘI DEPOPULAREA EXPLOATAȚIILOR

În conformitate cu prevederile Hotărîrii Guvernului nr. 369 din 12.06.2015 pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind protecția animalelor în momentul uciderii, la Cap. 4, pct. 67, este prevăzut ca, înainte de depopularea exploatațiilor, fiecare autoritate competentă responsabilă de o operație de depopulare să stabilească un plan de acțiune – intervenție, atât pentru a asigura respectarea normelor prevăzute în suspomenitul regulament, cât și pentru a stabili ordinea activităților pentru asigurarea deplinei eficiențe în depopularea efectivelor. Acest plan de acțiune asigură coordonarea întregii activități de o manieră previzibilă și eficientă.

Necesitatea planului de acțiune este stipulată, de asemenea, și de prevederile Codului de Sănătate al Animalelor Terestre al OIE, Capitolul 7.6, art. 7.6.4. (Considerații în planificarea uciderii umane a animalelor).

Planul de depopulare este, la rândul lui, parte a unui plan mai larg de acțiune privind intervenția în focar, ce este elaborat la nivelul UOL a CLCB (STSA) și supus discuției și aprobării în plenul CLCB.

În elaborarea planului pentru depopularea exploatațiilor, este esențial ca metoda de ucidere aleasă să fie sigură, ușor de aplicat și să ofere garanția că toate animalele sunt ucise rapid și în mod uman.

Scopul planului de depopulare este:

- să asigure că activitățile de depopulare sunt efectuate corespunzător;
- să asigure depopularea fermei în mod rapid și eficient;
- să respecte cerințele de siguranța pentru protecția oamenilor care participă la depopulare;
- să respecte cerințele de ucidere a animalelor în condiții de siguranță și bunăstare;
- să confere siguranța că ferma este gata pentru repopulare la încheierea aplicării măsurilor de control.

Planul de depopulare trebuie să cuprindă:

- obiectivele și scopul activităților de depopulare;
- numărul adăposturilor, specia și numărul de animale care trebuie ucise;
- metodele de asomare și ucidere, condițiile de utilizare, parametrii cheie (cantitate substanță, timp expunere etc);
- echipamentul, personalul și materialele necesare;
- ordinea depopulării, ținând cont de vârsta și starea fiziologică a animalelor;
- numărul și componența echipelor de ucidere;
- șeful operațiunii de depopulare;
- planificarea timpului necesar depopulării;
- locurile de ucidere a animalelor.

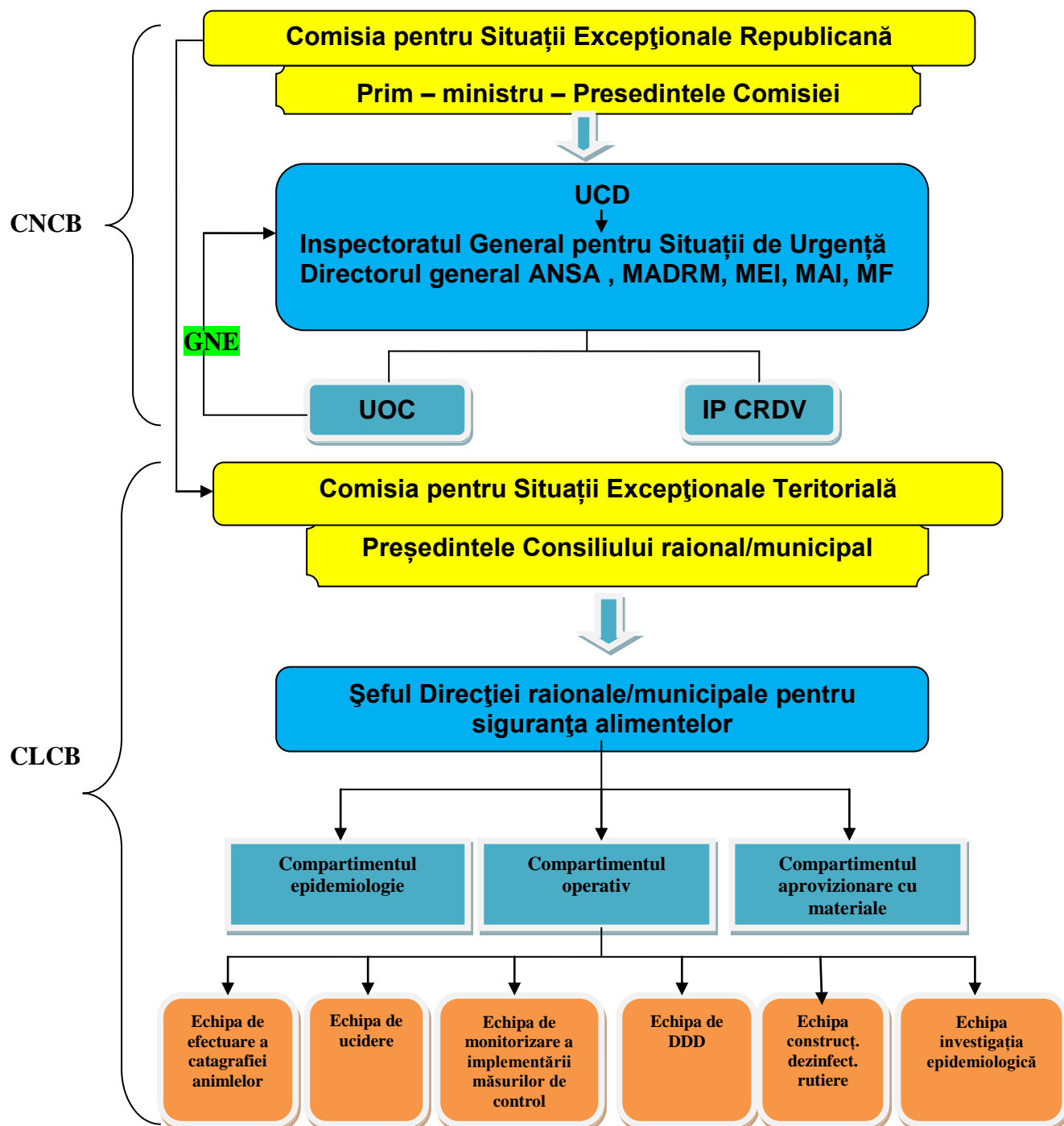
Planul de intervenție în focarul de boală stabilește:

- desemnarea persoanei însărcinate cu supravegherea activităților de control al bolii;
- numărul și componența echipelor de intervenție;
- facilitățile, materialele și echipamentele necesare activităților de control și sursele din care acestea vor fi procurate;
- planificarea timpului necesar derulării fiecărei activități;
- unitatea de ecarisare autorizată la care se va efectua distrugerea cadavrelor rezultate în urma depopulării;
- în cazul în care nu există unități de ecarisare autorizate în apropiere, locurile de pe teritoriul raionului unde se vor putea utiliza metodele alternative de distrugere (îngropare/ardere);
- metodele de dezinfecție alese;
- aspecte speciale referitoare la respectarea biosecurității și a unor aspecte de mediu (dacă este cazul);
- previzibilitatea limitărilor/problemelor care ar putea apărea în timpul activităților de depopulare.

A N E X E:

Anexa nr. 1
la Planul de contingență al
Republicii Moldova pentru
Dermatoza nodulară contagioasă

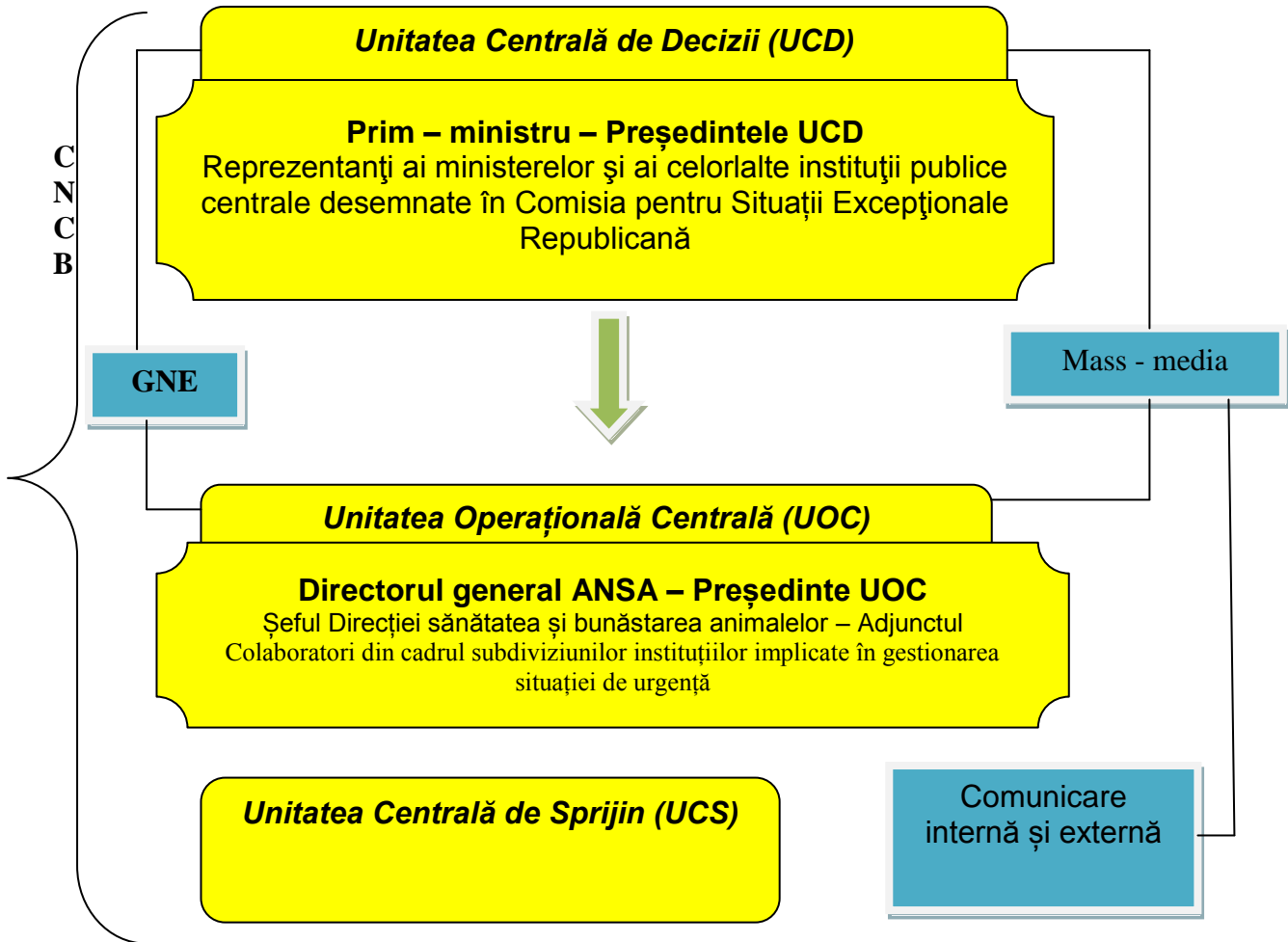
Diagrama Lanțului de Comandă

Notă:

UCD - Unitatea Centrală de Decizii
UOC – Unitatea Operațională Centrală
GNE - Grupul Național de Experți
DDD – Dezinfecție, dezinsecție, deratizare

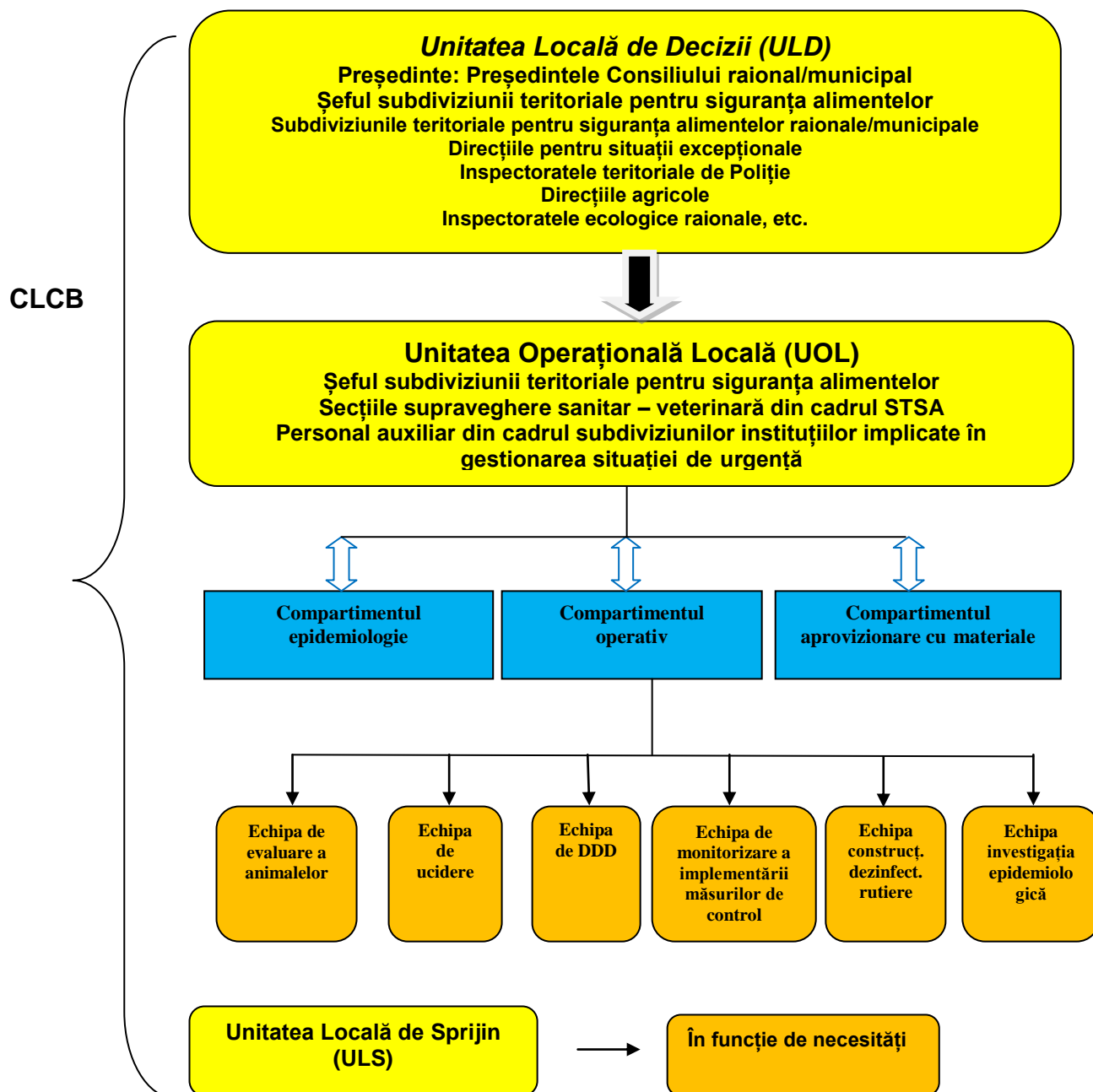
Diagrama Centrului Național de Combatere a Bolii

Notă:

CNCB – Centrul Național de Combatere a Bolii
GNE – Grupul Național de Experți

Diagrama Centrului Local de Combatere a Bolii

Notă:

CLCB – Centrul Local de Combatere a Bolii

**Lista Unităților Operaționale Locale (UOP) din cadrul
Centrului Local de Combatere a Bolilor (CLCB)**

Nr.	Denumirea raionului/ municipiului	Șeful Subdiviziunii teritoriale pentru siguranța alimentelor	Telefon de serviciu
1.	Anenii Noi	Andronic Petru	0265-22957
2.	Edineț (cu raza de acoperire și a raionului Briceni)	Roșca Alexandru	0247-22300
3.	Cahul (cu raza de acoperire și a r. Vulcănești)	Maximenco Sergiu	0299-41833
4.	Cantemir (cu raza de acoperire și a r. Leova)	Secieru Sergiu	0273-23313
5.	Călărași (cu raza de acoperire și a r. Telenеști)	Orbu Tudor	0244-75432
6.	Căușeni (cu raza de acoperire și a r. Ștefan Vodă)	Agapii Vitalii	0243-23087
7.	Cimișlia (cu raza de acoperire și a r. Basarabeasca)	Tarlev Mircea	0297-22576
8.	Criuleni (cu raza de acoperire și a r. Dubăsari)	Spiridonov Alexandru	0248-55280
9.	Drochia	Gajiu Vasile	0252-22474
10.	Florești (cu raza de acoperire și a r. Șoldănești)	Prodan Alexandru	0250-22010
11.	Fălești (cu raza de acoperire și a r. Glodeni)	Maican Vladimir	0259-23761
12.	Hîncești (cu raza de acoperire și a r. Ialoveni)	Cojocaru Dumitru	0269-23659
13.	Ocnița (cu raza de acoperire și a r. Dondușeni)	Cvasnițaia Nadejda	0271-22267
14.	Orhei (cu raza de acoperire și a raionului Rezina)	Lisnic Sergiu	0235-21640
15.	Rîșcani	Eremciuc Iurie	0256-24751
16.	Soroca	Moraru Fiodor	0230-23157
17.	Strășeni	Stamati Vsevolod	0237-22831
18.	Sîngerei	Golban Valeriu	0237-22831
19.	Taraclia	Lisița Ivan	0294-25377
20.	Ungheni (cu raza de acoperire și a r. Nisporeni)	Echim Valeriu	0236-22876
21.	Comrat (cu raza de acoperire și a r. Ceadr-Lunga)	Tucan Mihail	0298-22518
22.	Municipiul Chișinău	Vengher Roman	022-593-234
23.	Municipiul Bălți	Postolachi Iurie	0231-29926